

Exceptional Postage Meters Worldwide
Uitzonderlijke frankeermachines wereldwijd
Des machines à affranchir exceptionnelles dans le monde entier

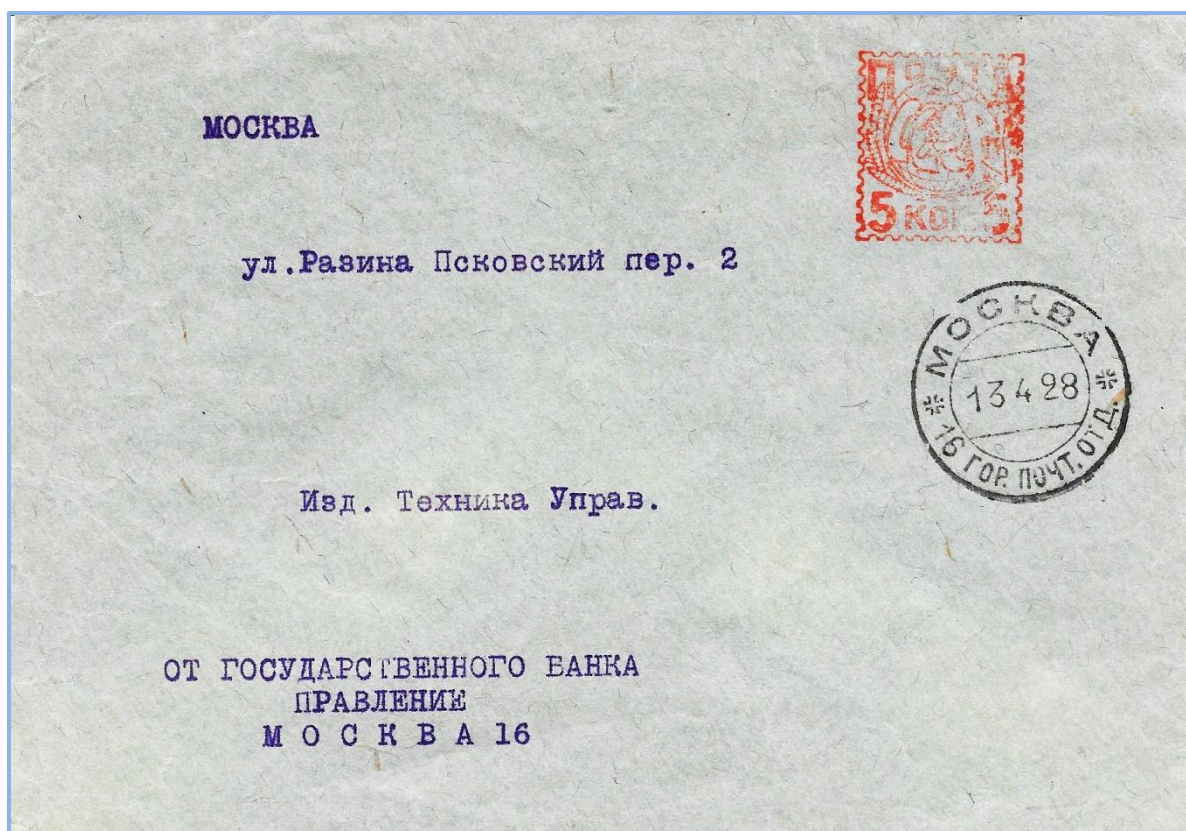
Jan Lannoye

Wat bedoel ik met uitzonderlijke frankeermachines wereldwijd ?

De criteria per land zijn de volgende:

- *De eerste frankeermachine die in gebruik genomen is*
- *Een frankeermachinemodel waarvan slechts één exemplaar gebruikt is*
- *Een frankeermachinemodel dat tijdens een testperiode gebruikt is*
- *Een frankeermachine met het eerste nummer van een reeks*
- *Een frankeermachine uit een eerste reeks met slogan van de fabrikant*

C.C.C.P. – U.S.S.R.: 1928 - eerste en enige machine in gebruik
Universal Postal Frankers Ltd. model 'NZ'

© Verzameling Jan Lannoye

Niettegenstaande de brieffrankeermachines wereldwijd toegelaten werden door de UPU vanaf 1 januari 1922 was dat in de nasleep van de Russische revolutie en de oprichting van de Unie van Socialistische Sovjet Republieken (U.S.S.R. – C.C.C.P.) geen evidentie in Rusland. Bovendien zat de technologie en de expertise rond deze machines volledig in het Westen.

In 1928 besluit Universal Postal Frankers, London W1, één machine op proef te bezorgen aan de hoofdzetel van de Russische staatsbank in Moskou in de hoop met hun model 'NZ' de markt open te breken. De proefperiode heeft slechts een paar maanden geduurd en heeft geen vervolg gekend.

Drie details maken deze brief uniek:

- de mechanische datumkroon met 6 golflijnen en afdruk van datum en 'MOCKBA' ontbreekt
- de frankeerwaarde 5 kopeken '5 KON 5' was nog niet gekend op brief
- de handstempel van het postkantoor Moskou 16 op 13 april 1928 tijdens de proefperiode

Na overleg met de uitgever van de Amerikaanse I.P.M.S.C. werd deze brief opgenomen in de catalogus onder U.S.S.R. Type A1/b 'ONE COPY KNOWN', als enig exemplaar gekend !

Ethiopia: 1933 – 'N 1' - eerste en enige machine in gebruik Neopost model 'Limited Values 6'

Carte Postale naar Lyon (France) op 2 februari 1934 - © Verzameling Jan Lannoye

In Ethiopië werd de eerste frankeermachine in 1933 in gebruik genomen. Deze machine werd gebruikt door de 'BANK OF ETHIOPIA' (voormalige BANK OF ABYSSINIA) te Addis Abeba tijdens een zeer woelige periode in de geschiedenis van Abessinië onder het eerste keizerschap van Haile Selassie, de "Negus Negesti – Koning der koningen", keizer van Ethiopia van 1930 tot 1936.

Op 3.10.1935 viel Italië het land binnen vanuit Italiaans-Eritrea en zo begon de tweede Italiaans-Ethiopische oorlog.

Op 18 mei 1941 gaven de Italiaanse troepen zich over aan de Engelsen die hierdoor de bevrijders van Ethiopië werden. Barfoot & Simon schrijven hierover dat deze machine buiten

dienst gesteld werd bij het einde van de Italiaanse bezetting en dat later hergebruik niet bekend was.

I.P.M.S.C. : Type 1 'ONE MACHINE ONLY' – ID nr. N 1 - *Rare*

BANK OF ETHIOPIA
~~BANK OF ABYSSINIA~~
Addis-Ababa.

Addis-Ababa *31. Janu auy 34*
No. *38331*

Copied

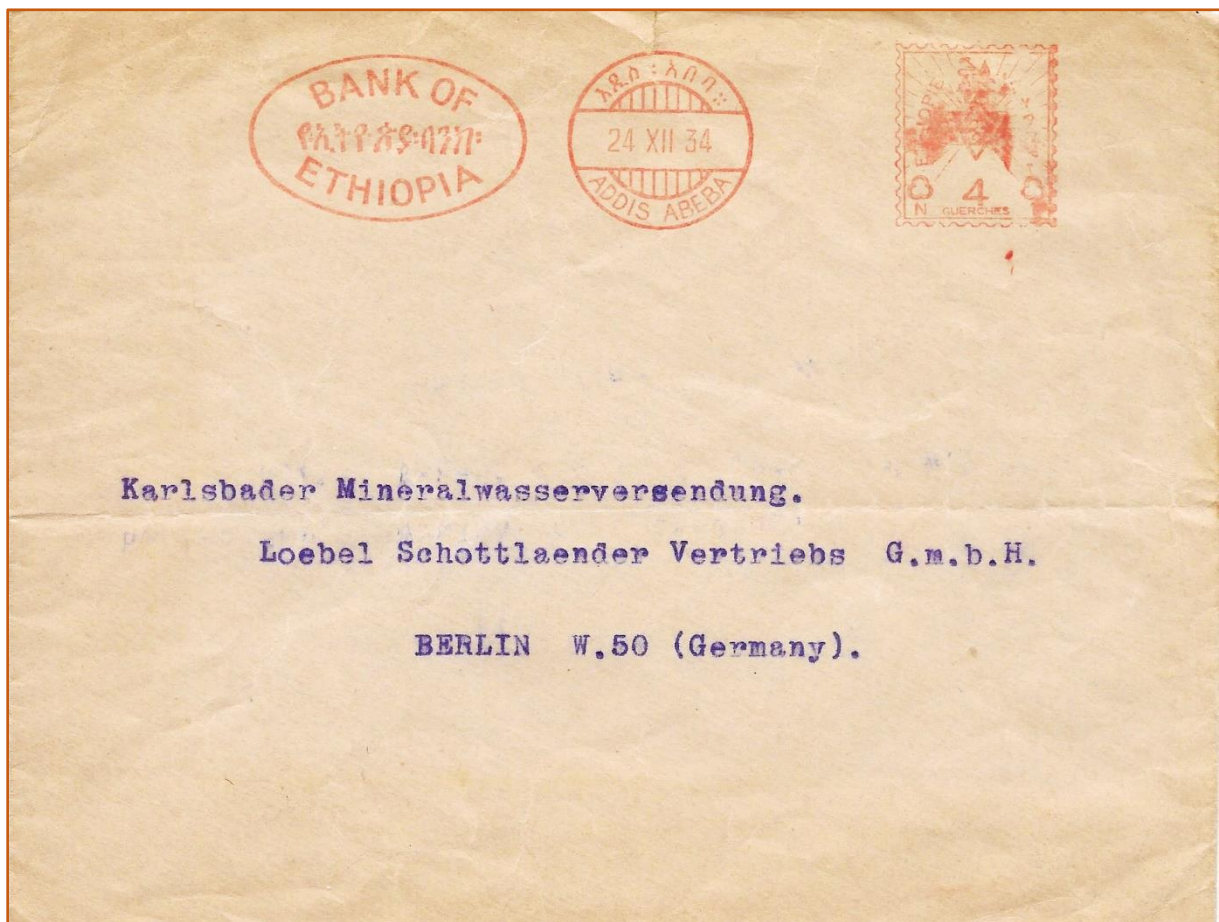
Dear Sirs,

We beg to acknowledge receipt of your letter of the *10/1/34* enclosing *two* bills, for collection amounting to *101330* on *Ohan Isaac an* which will have our careful attention.

re 3 parcels post Yours faithfully,
For BANK OF ~~ABYSSINIA~~ ETHIOPIA

To *Les Succrs. de Dupuy & Girard*
6, Rue Lafont,
Lyon (France)

[Signature]
AGENT.

Brief naar Berlijn(Germany) op 24 december 1934 - © Verzameling Jan Lannoye

**Danmark: 1925 – eerste en enige machine op proef
Hasler model 'Fixed Values 6'**

Brief naar Parijs op 14 oktober 1925 - © Verzameling Jan Lannoye

Barfoot & Simon schrijven dat deze machine in gebruik was op proef van 4 september 1925 tot 23 oktober 1925 bij "Det Forenede Danske Livsforsikrings Aktieselskab Hafnia" (Life Insurance Cie) te "København".

RRR – Extremely Rare.

Volgens officiële pre-proefdrukken met de machine op 28 augustus 1925, erkent door het Deense postmuseum, zijn er 7 verschillende vaste frankeerwaarden gekend:

5 – 8 – 10 – 15 – 20 – 30 en 40 ØRE.

Deze frankeerkronen hebben onderaan telkens een ander getal in romeinse cijfers tussen twee posthoorns. Heiner Düst schrijft hierover dat de betekenis van deze cijfers nooit achterhaald is. Ook dat wordt bevestigd door het Deense postmuseum.

I.P.M.S.C. : Type A2 'ONE MACHINE ONLY' – No ID nr.

**Great Britain: 1922 – machine number 1
Universal Postal Frankers Ltd. model 'NZ' – 'Fixed Values 6'**

Brief naar Haarlem (Holland) op 22 mei 1923 - © Verzameling Jan Lannoye

Heiner Dürst schrijft hierover dat in 1922 de machines Universal 'N.Z.' op de markt kwamen. Universal Postal Frankers Ltd. had de patentrechten verworven van de Moss-machines die Ernest Moss ontwikkelde voor het binnenlands postverkeer in Nieuw-Zeeland.

Barfoot & Simon schrijven dat de licentie voor het gebruik van de Universal 'N.Z.' machines door de Royal Mail verleend werd op 11 oktober 1922. De machines werden gefabriceerd door de Sterling Telephone & Electric Company Ltd. uit Dagenham in Essex in opdracht van U.P.F.

Deze machine met het nummer 1 werd gebruikt door U.P.F. zelf tijdens de 'London International Stamp Exhibition' van 14 tot 26 mei 1923 in de Royal Horticultural Hall.

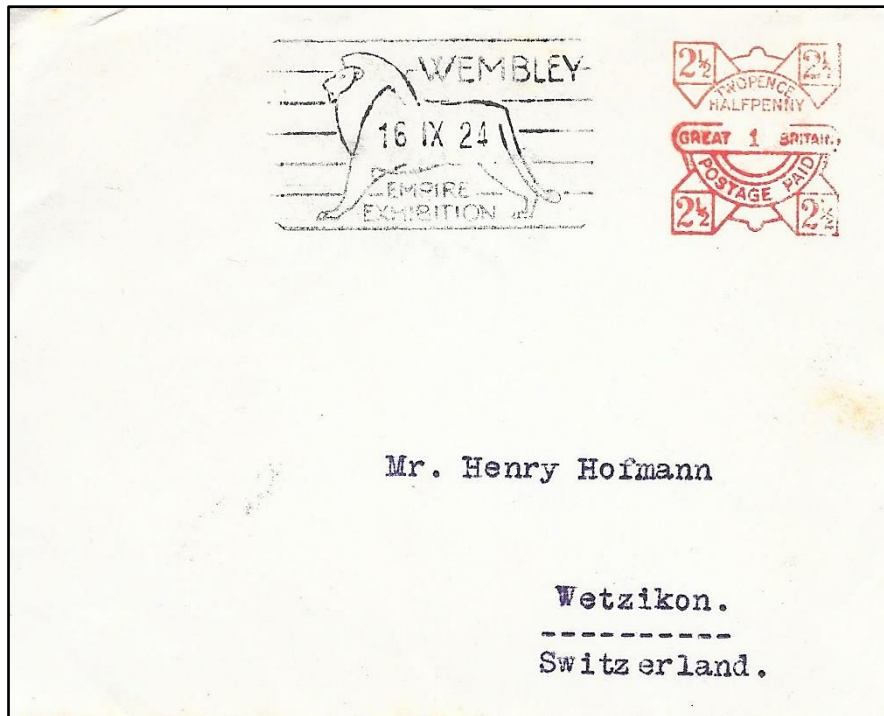
I.P.M.S.C. : Type A4 – ID nr. 1

\$

Tijdens de 'British Empire Exhibition' van 23 april 1924 tot 30 oktober 1924 te Wembley Park werden in het paviljoen van New Zealand door U.P.F. zelf drie machines gebruikt waaronder de nummers 1 - 2A en X3.

De datumstempel met de 'Wembly Exhibition Lion' bevindt zich tussen zeven horizontale lijnen en bestaat in zwarte of rode inkt.

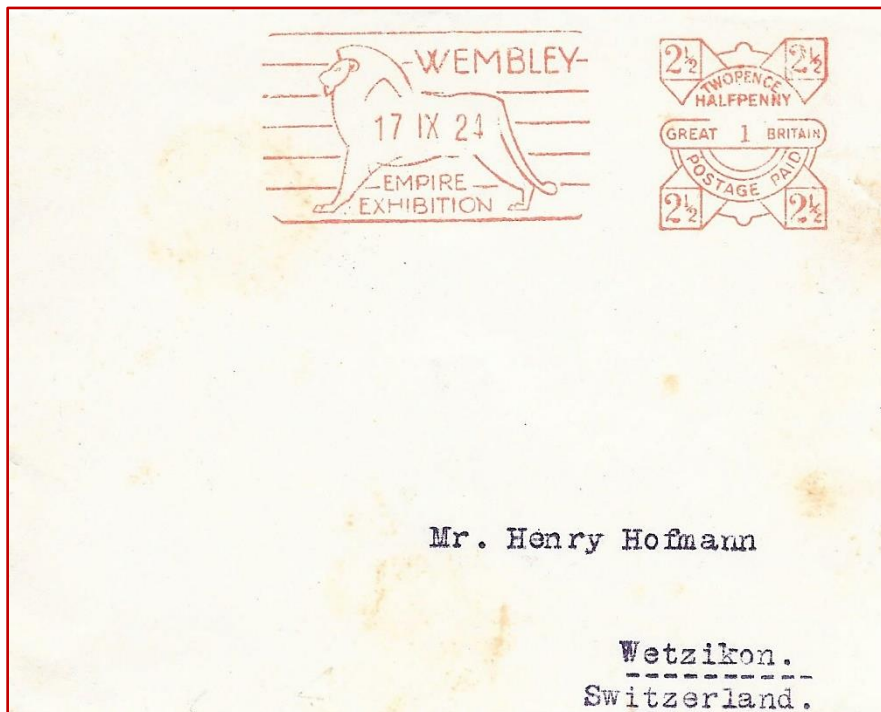
Beide brieven zijn van de machine nummer 1.

Brief naar Wetzikon (Switzerland) op 16 september 1924 - © Verzameling Jan Lannoye

Barfoot & Simon schrijven hierover dat de frankeerwaarde 'Two Pence Half Penny' met slogan in zwarte kleur 'RRR – Extremely Rare' zijn.

Dezelfde frankeerwaarde met slogan in rode kleur 'VR – Very Rare' zijn.

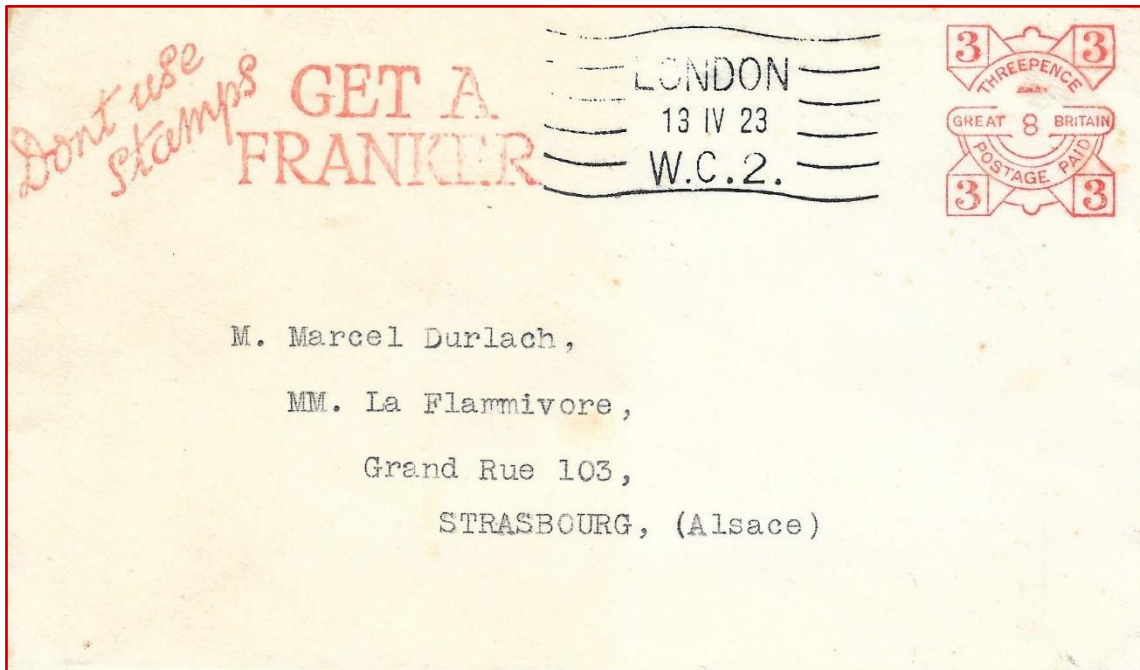

Brief naar Wetzikon (Switzerland) op 17 september 1924 - © Verzameling Jan Lannoye

Bovendien zijn deze brieven gelopen poststukken van London naar Wetzikon in Zwitserland met correct tarief en aankomststempel Robenhausen-Stegen op 19 september 1924.

I.P.M.S.C. : Type A4 – ID nr. 1

**Great Britain: 1923 – machine nummer 8
Universal Postal Frankers Ltd. model 'NZ' – 'Fixed Values 6'**

Brief naar Strasbourg (Alsace – France) op 13 april 1923 - © Verzameling Jan Lannoye

De achtste machine van U.P.F. in Groot-Brittannië werd gebruikt door de fabrikant zelf met een zeer mooie slogan:

Dont use Stamps

**GET A
FRANKER**

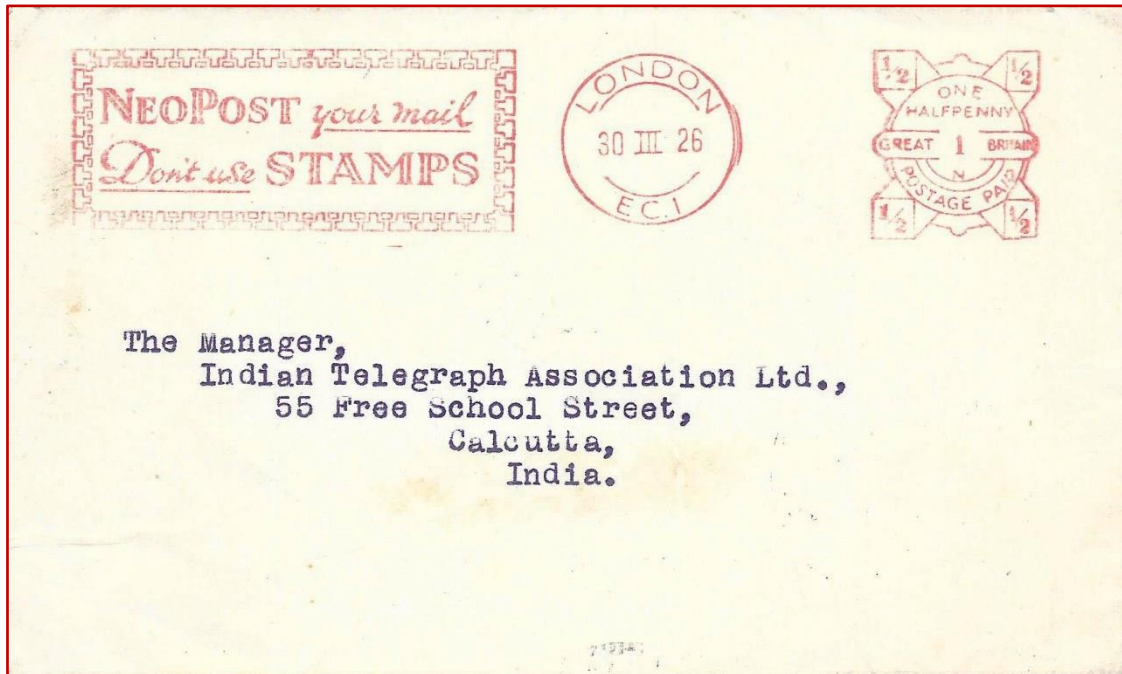
De hoofdzetel van Universal Postal Frankers Ltd. was gevestigd te London W.C.2, Strand 346. Deze ronde blauwe stempel staat op de achterzijde van de omslag.

Barfoot & Simon schrijven hierover dat de frankeerwaarde 'Three Pence' en datumstempel in zwarte kleur met slogan in rode kleur '**R - Rare**' zijn.

Deze machines bestaan ook met datumstempels in rode kleur, volgens Barfoot & Simon vanaf 25.8.1924.

I.P.M.S.C. : Type A4A – ID nr. 8 – Frankeerwaarde 'Three Pence': '**VERY SCARCE**'

Great Britain: 1925 - machine nummer N 1
Neopost – ‘Fixed Values 1, 2, 3, 4 or 6 ?’

Brief naar Calcutta (India) op 30 maart 1926 - © Verzameling Jan Lannoye

De eerste machine van Neopost in Groot-Brittannië werd gebruikt door de fabrikant zelf met een zeer mooie slogan:

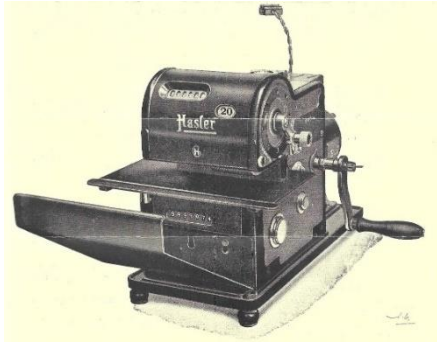
'NEOPOST your mail
Don't use STAMPS

Barfoot & Simon schrijven hierover waarschijnlijk machines met 2, 3 of 6 vaste waarden.

I.P.M.S.C. : Type A9.A – ID nr. N 1 – vermeldt ook dat indien de as afstand tussen het center van de frankeerstempel en de datumstempel 40mm bedraagt, dit een machine is met slechts één vaste waarde. As afstand 48mm is een machine met vier vaste waarden.

De eerste brieffrankeermachine van 'LUXEMBOURG' vóór Wereldoorlog II

De instructie n°39 van het Luxemburgse bestuur voor Post en Telegrafie met datum 20 maart 1926 gaf aanwijzingen voor het in dienst nemen van brieffrankeermachines. In het bijzonder de vorm van de frankeerkroon die een achthoekige vorm moest hebben met afmetingen 33 x 24mm. In de praktijk werden deze instructies door de erkende fabrikanten – leveranciers niet letterlijk gevolgd.

De eerste machine was van de fabrikant Hasler uit Bern, Zwitserland, type D 106 met 8 vaste waarden.

Er werden maar 7 machines van dit type in gebruik genomen, genummerd van 101 tot 107.

De achthoekige frankeerkroon 'LUXEMBOURG' benaderde de voorgeschreven afmetingen met 32 tot 33mm lengte en 23 tot 24mm hoogte.

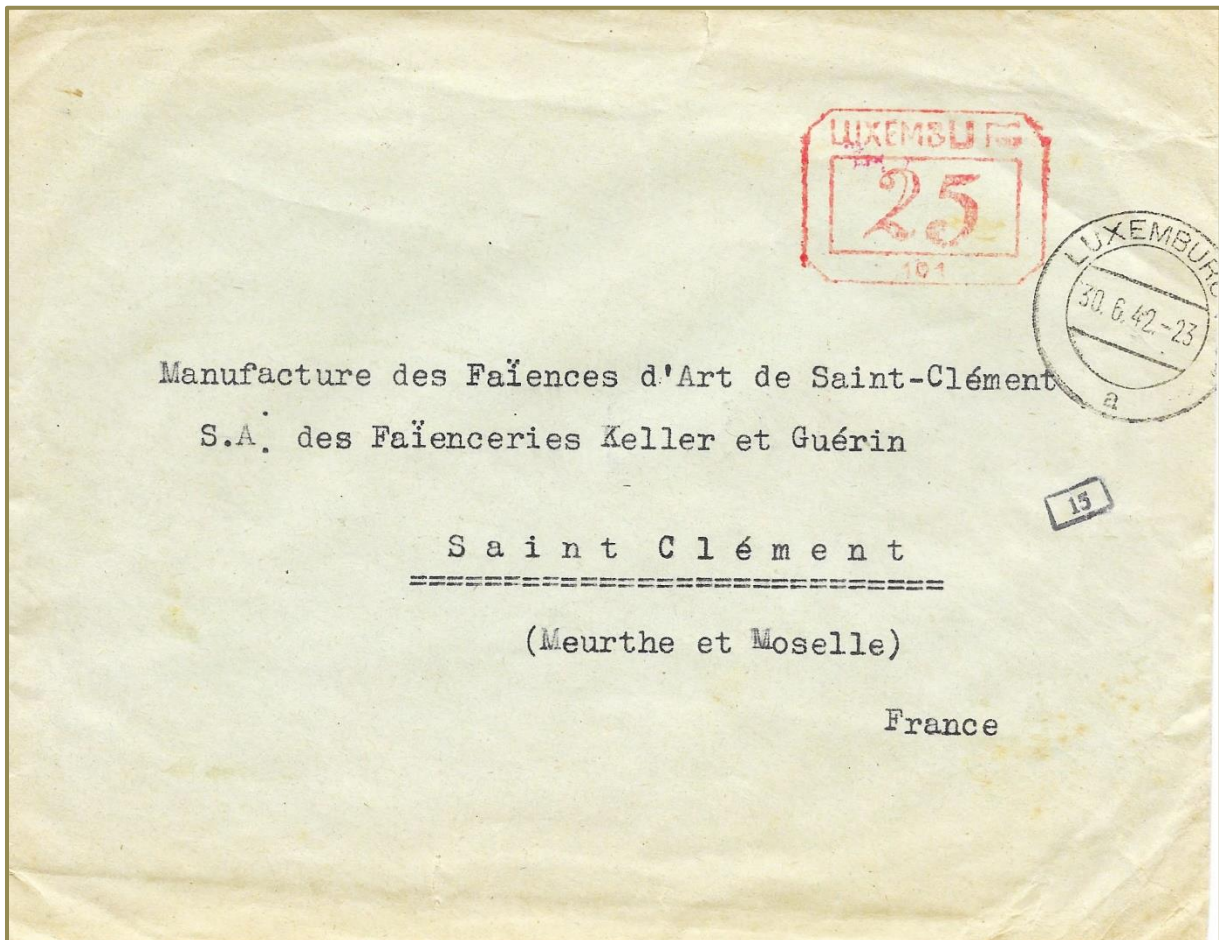
Aangetekende brief van Luxembourg naar Paris op 6.1.27, handstempel kantoor 'LUXEMBOURG VILLE'. Blauwe firmastempel 'Recommandée', firmastempel in zwart kader GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG - 'R' - 'N' niet ingevuld en vervangen door aantekenstrook van het loket: 'R' Luxembourg-Ville N°237.

Brief naar Paris op 6 januari 1927 - © Verzameling Jan Lannoye

De eerste brieffrankeermachine van 'LUXEMBURG' tijdens Wereldoorlog II

Tijdens de bezetting van het Groothertogdom Luxemburg door de Duitsers werden ook de posteries omgevormd. Er kwamen eerst postzegels met opdruk, daarna Duitse. Ook de brieffrankeermachines ontsnapten niet. Een voorlopig design van een frankeerkroon 'LUXEMBURG' werd voorzien als proef op de eerste machine nr. 101. Dit design werd verder niet toegepast en is dus uniek. I.P.M.S.C. vermeldt de volgende zes waarden: 1 – 3 – 8 – 10 – 12 & 25 Reichs Pfenningen, dit is dus de hoogste en minst gebruikte waarde !
Bemerk ook de Duitse datumstempel 'LUXEMBURG' – a van 30.6.42 – 23 uur.

Brief naar Saint-Clement op 30 juni 1942 - © Verzameling Jan Lannoye

Deze brief van de Banque Générale du Luxembourg werd op 30 juni 1942 naar Saint-Clément in Frankrijk verzonden.

De brief werd geopend door de Duitse censuur, twee censuurnummers in kader.

Nummers 15 & 451.

Kleefstrook met rode handstempel.

Zwarte rolstempel 'Geöffnet'

OberCommando der Wehrmacht 2.

Originele naam en adres van de bank verborgen met blauwe rolstempel !

'GENERAL-BANK LUXEMBURG'

De tweede brieffrankeermachine van 'LUXEMBURG' tijdens Wereldoorlog II

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de frankeerkronen bij sommige machines aangepast. Na de machine 101 met een voorlopig design werd de machine 102 als eerste machine uitgerust met een frankeerkroon met grote letters "RM.".

A

AB2. Hasler "D106" (FV-6).
Value figures with large "RM." suffix inside large rectangle.
A. Meter number 102 [\$15]
B. Meter number 103 or 105 [\$25]
TM: nil
Values: 0,02, 0,03, 0,06, 0,08, 0,12, 0,25

NOTES:

- Values 0,04 and 0,20 may also have been used but this is not verified.
- Meter 106 exists but is known only as a proof. Values: 0,05, 0,06, 0,08, 0,24, 0,30, 0,40

I.P.M.S.C. : Type AB2 – **VALUE 0,04 may also have been used but this is not verified !**

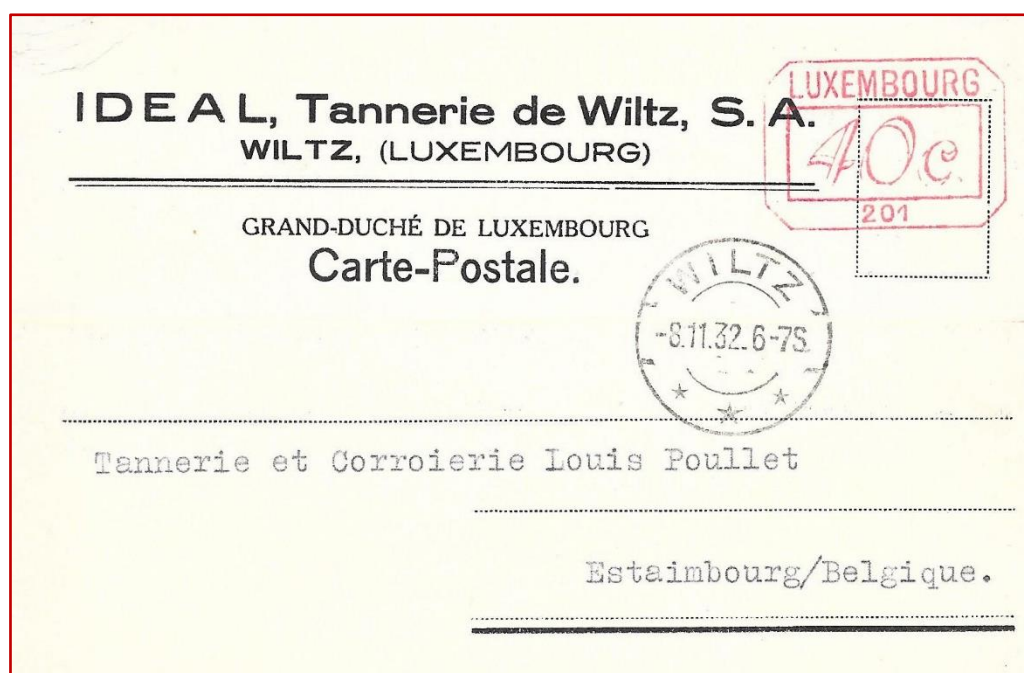
Deze unieke brief is de enige gekende met een bijkomende frankeerwaarde 0,04 RM.

De I.P.M.S.C. werd op 4 november 2023 door de uitgever aangepast.

Brief naar Differdingen op 19 juli 1941 - © Verzameling Jan Lannoye

**Luxembourg: 1927 – enige machine in gebruik
Timbrographe – ‘Limited Values - 9’**

Carte-Postale naar Estainbourg/Belgique op 8 november 1932 - © Verzameling Jan Lannoye

De Timbrographe brieffrankeermachine van de Belgische fabrikant Vuye & Milet werd buiten in België en Belgisch-Kongo enkel en éénmalig gebruikt in het buitenland, namelijk bij IDEAL, Tannerie de Wiltz te Wiltz in het Groot Hertogdom Luxemburg.

Uit een brief van de ‘Tannerie’, geschreven op 21 augustus 1932, weten we dat de machine in gebruik genomen is in december 1927. Er waren toen 9 gelimiteerde frankeerwaarden op de machine gemonteerd: 10 – 20 – 30 – 40 – 50 & 75 centimes en 1,- / 2,- & 3,- francs.

Aangezien er geen datumstempel voorzien was op de machine moest het postkantoor van Wiltz een zwarte handstempel plaatsen bij de afgifte van de te verzenden brieven.

In de catalogus "Machines à affranchir autorisées au Luxembourg", uitgegeven door F.S.P.L. in 2002, staat dat deze machine door het Belgisch bedrijf voorgesteld werd in 1926. Slechts twee afbeeldingen van brieven worden getoond: 18.6.1928 en 27.10.1939.

Barfoot & Simon schrijven dat er slechts één dergelijke machine in gebruik is geweest.
‘VR – Very Rare’

I.P.M.S.C. : Type AA2 **‘ONE MACHINE ONLY’** – ID nr. 201

**Luxembourg: 1935 – enige machine in gebruik
Hasler – ‘Type F22 - MultiValue’**

Brief naar Burange op 11 juni 1936 - © Verzameling Jan Lannoye

Barfoot & Simon schrijven dat er slechts één dergelijke machine in gebruik is geweest.
‘113 ONLY’ - ‘RRR – Extremely Rare’ – in gebruik genomen 1935.

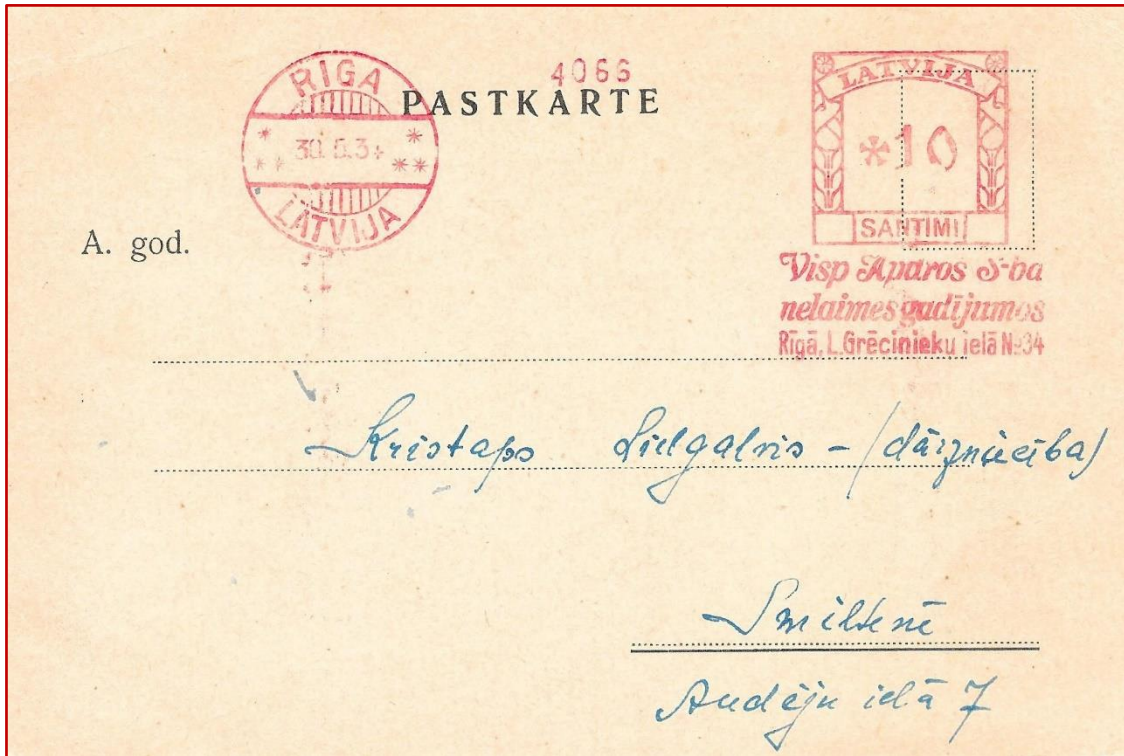
I.P.M.S.C. : Type BA1 **‘ONE MACHINE ONLY’** – ID nr.113 – in gebruik genomen 1925 ?

Opmerking van de auteur:

De machines Hasler type F22 met samenstelbare waarden werden voor het eerst in gebruik genomen in 1929 in Zwitserland, het land van de fabrikant zelf, Hasler A.G. te Bern.

In België vanaf 1930 in de reeks B 101 (zie Do. 76 – 12.8.1930).

**Latvija: 1928 – enige machine in gebruik
Francotyp model 'B' – 'MultiValue'**

Pastkarte van Riga naar Smiltene stad van 30 juni 1934 - © Verzameling Jan Lannoye

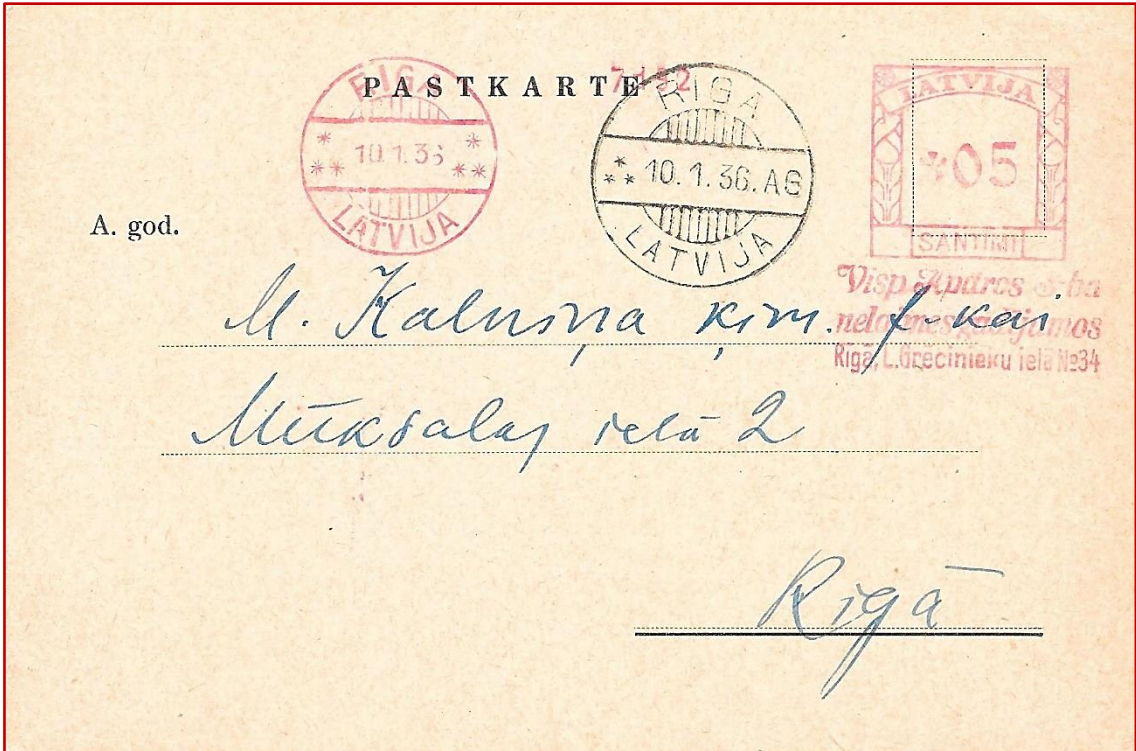
In Letland worden, zoals in de U.S.S.R., de eerste brieffrankeermachines pas in 1928 in gebruik genomen.

Tijdens de periode 1928 tot 1940 werd in de frankeerkroon 'LATVIJA' vermeld. Het interbellum was ook voor de Baltische staten een woelige periode. Na het Duits-Russische 'Molotov-Von Ribbentrop' niet-aanvalsverdrag, ondertekent op 24 augustus 1939 te Moskou kwam het toen onafhankelijke Letland meer en meer onder Russische druk te staan.

Op 17 juni 1940 werd Letland bezet door Russische troepen en werd het land tijdelijk een deel van de C.C.C.P. - U.S.S.R.

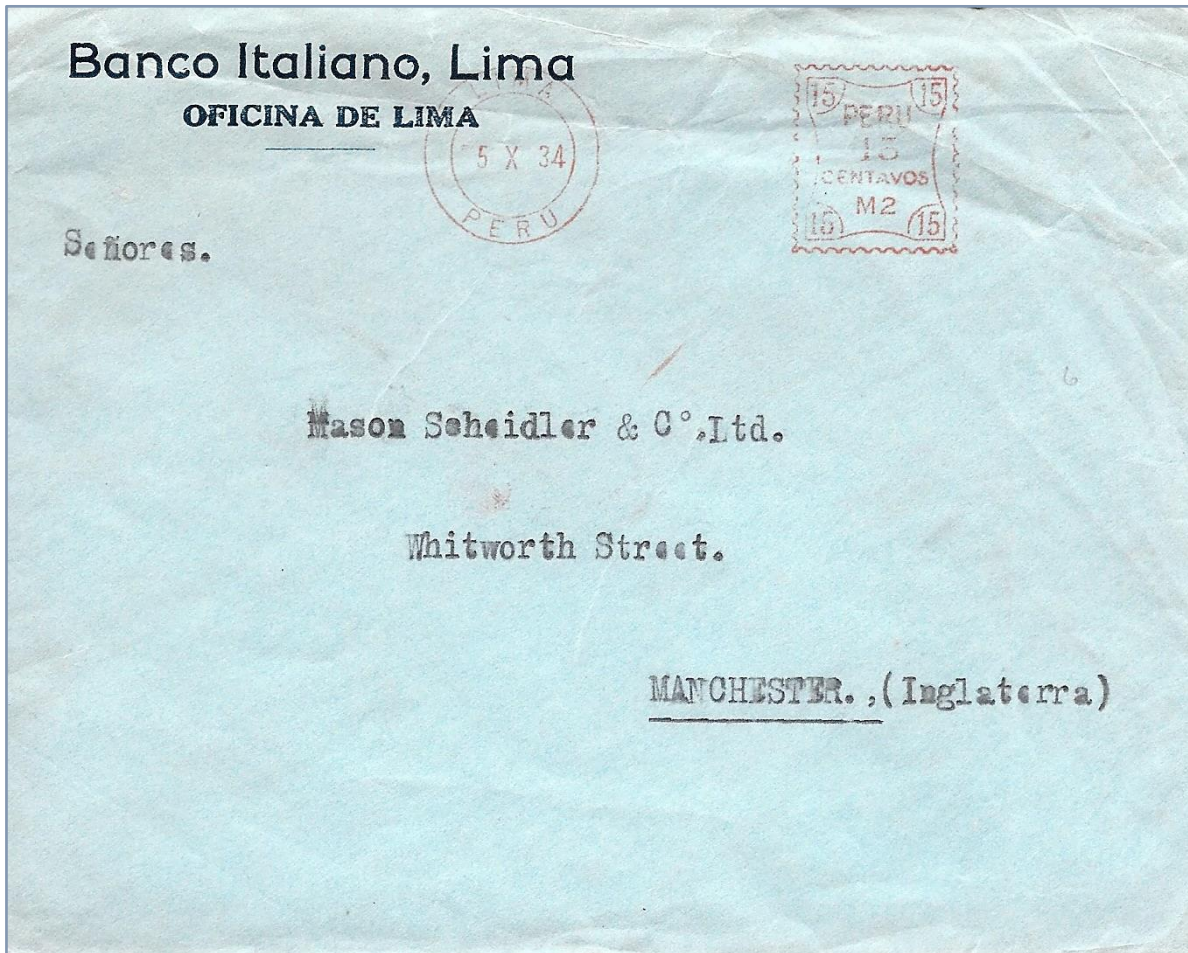
Barfoot & Simon schrijven dat er slechts één dergelijke machine in gebruik is geweest.
'VR – Very Rare'

I.P.M.S.C. : Type AB1 **'ONE MACHINE ONLY'** – No ID nr.

Pastkarte binnen Riga stad van 10 januari 1936 - © Verzameling Jan Lannoye

Peru: 1927 – eerste machinetype in gebruik
Universal Midget – ‘Fixed Value’ 3

Brief van Lima naar Manchester (Inglaterra) op 5 oktober 1934 - © Verzameling Jan Lannoye

De eerste machines werden in 1927 in dienst genomen, slechts 4 machines zijn gekend: M1 – M2 – M3 & M4, dit is machine M2.

Pas in 1933 werd een tweede type aanvaard, de Universal - ‘MultiValue’.

Barfoot & Simon & I.P.M.S.C. : Type A1 - Meters **M1 to M4 known** – ID nr. M2

**Peru: 1933 – enige machine nummer U.1 – F.1
Francotyp model 'C' – 'MultiValue'**

Brief naar Paris (France) op 16 oktober 1933 - © Verzameling Jan Lannoye

De brieffrankeermachine is van de fabrikant Francotyp, model 'C' met as afstand 77 tot 79mm tussen het center van de datumstempel en de frankeerstempel. Dit type is gebaseerd op de testmachine van de Anker Werke in Bielefeld, één van de ontwerpen aanvaard door de Posterijen van het Duitse Rijk in 1923.

Deze machine, gebruikt in Lima, werd niet vermeld in 'The Meter Postage Stamp Catalogue' van Barfoot & Simon uit 1953, dat gedurende de volgende 50 jaar het standaardwerk was op dit verzamelgebied.

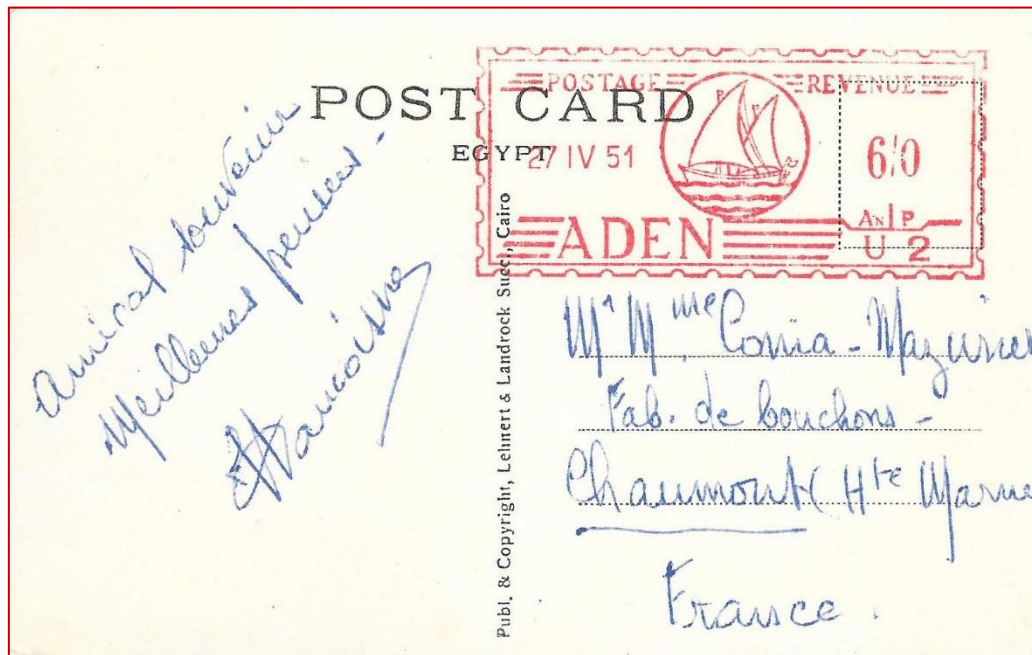
Wat was er aan de hand ? Wie goed kijkt ziet onder de zwarte poststempel van Lima op '16OCT.33' het alfanumerieke registratienummer " U 1 " staan, waar men " F 1 " zou verwachten !

The International Postage Meter Stamp Catalog van Hawkins & Stambaugh uit 2005 brengt nieuws. Het blijkt dat alle machines die sedert 1927 in Peru door de posterijen aanvaard werden van de fabrikant 'Universal Postal Frankers' afkomstig waren tot die ene Francotyp daar verdeeld werd door Universal met de registratie " U 1 " die later aangepast werd (zeker na 8.1.1936 zie afdruk IPMSC) tot " F 1 ". Waarschijnlijk was er maar één machine in gebruik.

I.P.M.S.C. : Type BA5 - B 'Francotyp marketed by Universal' – ID nr. U.1

Aden: 1950 – eerste machinetype in gebruik – Universal MultiValue

Postcard naar Chaumont-Haute Marne (France) op 27 april 1951 - © Verzameling Jan Lannoye

De eerste frankeermachine werd pas in 1950 in gebruik genomen in het Britse Protectoraat Aden. Het type Universal MultiValue.

Bovendien waren de eerste frankeerkronen voorzien van de munteenheden An – Annas / P – Pies en dat alleen bij de machines U 1 & U 2.

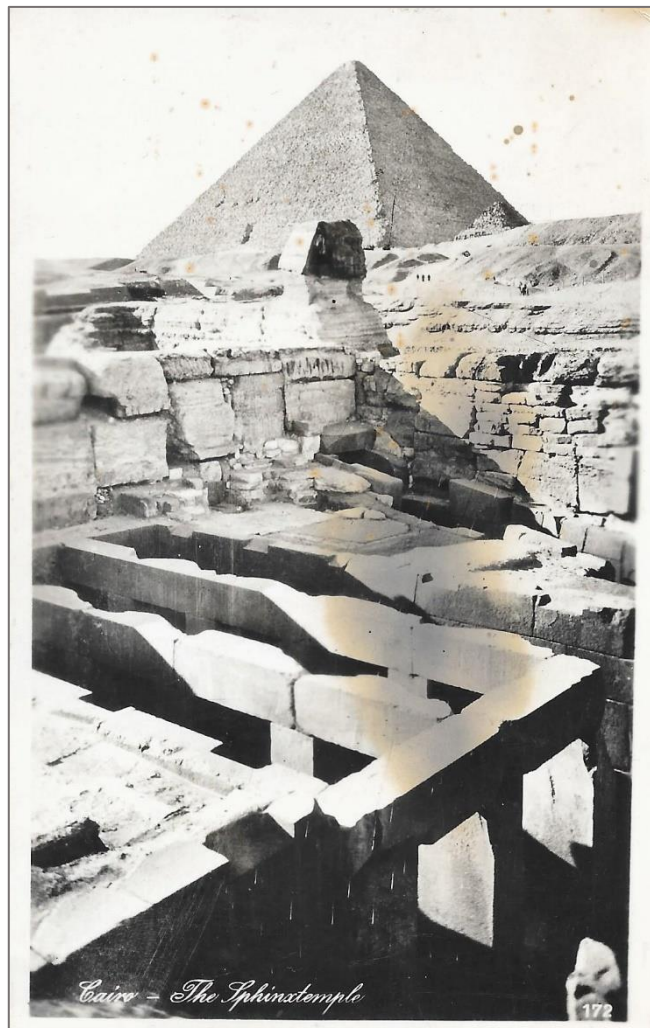
Deze munteenheden worden bij Barfoot & Simon omschreven als 'R – Rare'

I.P.M.S.C.: Type A1A – U1 & U2 only – 'Scarce'

Aden, gelegen op het zuidelijk deel van het Arabisch schiereiland, was tot 1967 deel van het Britse Protectoraat.

Het werd in 1839 door de Engelsen veroverd op de Turken. Na enkele uitbreidingen van het grondgebied, werd het een Britse kolonie op 1 april 1937. Vandaag behoort het tot de Republic of Yemen.

Complexe geschiedenis: zie wikipedia.

**Falkland Islands: 1994 - machine ongeveer 1 jaar in gebruik
Postalia model 'MS5'**

© Verzameling Jan Lannoye

Op de Falkland Islands zijn er buiten frankeermachines in gebruik bij het Engelse leger maar 3 privé gebruikers geweest. Deze machine werd gedurende ongeveer 1 jaar gebruikt vanaf eind 1994 door The Falkland Islands Company Limited met hoofdkwartier in Port Stanley.

Deze onderneming werd gesticht in 1851 en ontving het 'Royal Charter' op 10.1.1852 in de tijd van Koningin Victoria. Haar doel was de ontwikkeling van de eilandengroep te bevorderen. Dit bedrijf bestaat nog steeds en maakt deel uit van de FIH Group Public Limited Company.

I.P.M.S.C. : Type A2 'USED FOR ABOUT ONE YEAR' – ID nr. EMD 587715

Wordt vervolgd – À suivre – To be continued

Jan Lannoye

30/9/2024